

her ved denne tredie Behandling bruge mange Ord. Jeg skal slet ikke gaa ind paa at omtale Sagens Enkeltheder; vi have jo drøftet den udførlig med hinanden ved 2den Behandling, og der er ingen Anledning for mig til at komme ind paa Gentagelser her. Jeg ønsker blot at sige et Par Ord om den Afstemning, som forestaar, den Afgørelse, der skal træffes nu om kort Tid i dette Møde. Vi have sikkert alle Følelsen af, at overfor den Afgørelse, der skal træffes i Dag, stemmes Sindene til Alvor i særlig høj Grad — det gælder da i alt Fald for mit Vedkommende, og jeg antager, det gælder for alle i denne Sal. Jeg har siddet her i denne Sal i 26 Vintre og deltaget i mangfoldige Afgørelser, men sjælden har der her i Salen foreligget en Afgørelse saa vigtig som denne; en Afgørelse, der kan sideordnes med denne, er i høj Grad sjælden. Det høje Ting vil vistnok erkende, at Afstemningen i Dag, til hvilken Side den end vil falde, kan blive skæbnesvanger for vort Folk og faa vidtrækkende Betydning for lange Tider. Jeg antager neppe, at der er nogen Meningsforskel derom. Jeg er ikke i mindste Maade i Tvivl om, hvad jeg vil gøre overfor denne Afstemning; jeg føler, at jeg i saa Henseende staar paa sikker Grund; naar jeg stemmer ja for Forslagets Vedtagelse i Dag, og naar jeg indstændigt tilraader, ikke blot mine Meningsfæller; men ogsaa andre ærede Medlemmer i denne Sal at gøre det samme som jeg. Jeg tror paa, at Vedtagelsen af det Forslag, som her foreligger, vil være til Lykke for vort Folk baade med Hensyn til denne enkelte Sag og med Hensyn til den fremtidige Udvikling i vort Folk. Det høje Ting ved meget godt, at jeg har Gang efter Gang talt paa den almindelige Valgrets Grund; det høje Ting ved meget godt, at den inderste Kærne i mit politiske Arbejde er den almindelige Valgret, og det har jeg haft Lejlighed til at vidne om saa ofte i denne Sal. Og ud fra denne Grund, ud fra den almindelige Valgrets Grund, maa jeg sige, at jeg er meget veltilfreds med Forslaget. Der indføres i § 1 lige og almindelig Valgret til alle kommunale Valg: Sogneraad, Byraad osv. Vel opnaa jeg og mine nærmeste Meningsfæller ikke alt, hvad vi kunde ønske med Hensyn til den kommunale Valgret. Det er jo i det hele taget ikke saa lige en Sag overfor store Sager hverken for den ene eller den anden Side her i Salen at kunne opnaa alt. Skal der opnaas et Resultat, som i det hele taget kan betragtes som tilfredsstillende,

maa der vises Imødekommenhed fra de forskellige Sider, det er en gammelkendt Sandhed; som ogsaa bekræfter sig ved denne Lejlighed. Der er vist Imødekommenhed fra forskellige Sider, og jeg takker for den Imødekommenhed, der er vist. Og jeg siger: til Trods for, at der ikke opnaas alt, hvad jeg kunde ønske, saa opnaas der dog saa store Fremskridt ved denne Lovs Vedtagelse, at jeg hilser den med Glæde. Jeg vil altsaa betragte Forslagets Vedtagelse som en Lykke, ikke blot med Hensyn til denne enkelte Sag, men ogsaa i den Forstand, at vi derved faa Ende paa en langvarig Strid, som har tilspidset sig mere og mere, og det er godt at komme ud af den og faa Ro om denne Sag.

Men ogsaa i en anden Henseende hilser jeg Vedtagelsen af dette Lovforslag med Glæde, og det er med Hensyn til Fremtidens Arbejde. Jeg antager, at ærede Medlemmer i denne Sal vistnok ville være enige med mig om, at dersom dette Lovforslag forkastes, vil der komme Forstyrrelse ind i vort daglige Arbejde. Der vil komme til at hvile ligesom en død Haand over det, vi ellers beskæftige os med. Der vil komme en større eller mindre Standsning i Arbejdet for de store Reformere. Jeg antager, at enhver, der har nogen politisk Erfaring, vil erkende, at det har sin Rigtighed. Paa den anden Side maa det vistnok ogsaa erkendes, at hvis denne Sag bliver vedtagen, og vi komme ud af den og faa Ro om denne Sag, giver det Lyst og Mod til at tage fat paa mere og til at fremme Arbejdet paa de andre store Sager, som staa paa Dagsordenen. Jeg vil tillade mig at minde om Samlingen 1902—03. Da stode vi ogsaa overfor Afgørelsen af en meget stor Sag, som havde været brændende i flere Aar, og som navnlig havde beskæftiget Rigsdagen i de 7 foregaaende Samlinger: Det var Skattelovene. Jeg vil minde om, at da Skattelovene endelig bleve vedtagne og vare komne vel i Havn, kom der en saadan Forhandlingslyst og Forhandlingsiver over Medlemmerne i denne Sal, at det lykkedes at gennemføre en hel Række andre betydelige Sager, som jeg ikke skal nævne her, da jeg var inde paa det forleden og ikke vil gentage mine Ord. Jeg vil blot sige, at med Hensyn til frugtbar Lovgivning staar Samlingen 1902—03 for mig som den frugtbareste Samling, siden vi fik Grundloven indført i 1849. Jeg tror og haaber paa, at noget lignende vil gentage sig nu. Hvis vi faa Ro om denne Sag, ville vi ogsaa faa Ro til at arbejde